

El MUME explora “Les Rutes dels Maquis”

Avui s'inaugura una mostra que segueix els passos clandestins a la frontera que entre 1944 i 1952 van enfortir la lluita antifranquista

Els comissaris de l'exposició, Raül Valls, Joan Boada, i Josep Serra (tots tres vinculats a l'Amical d'Antics Guerrillers), han estudiat i treballat documentació i informes dels guies dels passos procedents del fons de l'Arxiu històric del Partit Comunista de la Universitat Complutense de Madrid i, així, han elaborat la mostra. Descendents que han mantingut la memòria de ses famílies també han col·laborat en la investigació. Armes, correspondència, propaganda i persones van entrar a l'Espanya franquista des dels passos pirinencs, i al MUME se'n detallen les condicions i històries. Fotografies del també escriptor i naturalista bescanoni Ernest Costa i Savoia serveixen perquè el visitant es faci una idea com són, avui dia, els passos de la Garrotxa i el Ripollès. La mostra, que tindrà un caràcter itinerant, es completa amb documents i objectes de diferents fons per a mostrar els llocs de pas, enllaços, i col·laboradors necessaris per a l'entrada dels guerrillers a l'Estat, amb els riscos que això comportava. El context era el d'una dictadura militar repressiva i que continuà la guerra en el front d'acció antipartisan a través, sobretot, de la Guàrdia Civil. Alguns dels fons que han aportat documents per a l'exposició són el de Domingo Malagón (Madrid, 1916-2012) -membre de l'equip de passos i responsable tècnic de l'equip de documentació falsa del PCE-, el particular d'Aurora Torres Bell-lloch, filla de Pepita Bell-lloch i Manuel Torres Monterrubio, de l'equip dels passos fronterers; i el particular de Lluís Bassaganya (Camprodon), sobretot a partir dels objectes que conserva. El projecte europeu Exilis 1936-1946 engloba l'exposició, i va més enllà per difondre i patrimonialitzar les rutes dels maquis. En el seu marc, des del 2020, s'han instal·lat gairebé una vintena de senyalitzacions per divulgar els principals camins d'entrada i sortida. De fet, algunes s'han incorporat als serveis educatius del MUME. A més del museu, la Direcció General de Memòria Democràtica, el Memorial Democràtic, el Memorial de Ribesaltes, el Memorial del Camp d'Argelers (Ajuntament d'Argelers), la Maternitat d'Elna (Ajuntament d'Elna) i el Consell General dels Pirineus Orientals (Arxius Departamentals i Castell de Cotlliure) també participen del projecte. El museu també ha explicat que, el 2027 i gràcies a una xarxa de col·laboracions, s'hi podrà veure una exposició sobre els sistemes d'evasió durant la Segona Guerra Mundial als Pirineus orientals. A finals d'aquest any, la mostra s'instal·larà a Argelers.

Font del document:

<https://www.diaridegirona.cat/cultura/2026/09/12/mume-explora-les-rutes-dels-134027002.html>